

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: 40008020804
Nor. konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

20.09.2017. Nr. 0620171537/A1472

Uz TAP VSS-697

Tieslietu ministrijai

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrijai

*Par likumprojektu "Grozījumi Oficiālās
elektroniskās adreses likumā" un likumprojektu
"Grozījumi Paziņošanas likumā"*

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi ar Tieslietu ministrijas 14.09.2017. vēstuli nr. 1-9.3/1142 nosūtīto likumprojektu "Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā" (VSS-697), tā sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu (anotāciju) un izziņu par atzinumos izteiktajiem iebildumiem, kā arī vienlaikus saskaņošanai nosūtīto likumprojektu "Grozījumi Paziņošanas likumā" un tā sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu (anotāciju) un **nesaskaņo** abus minētos likumprojektus, jo ir šādi iebildumi:

1. Izziņā nav atspoguļoti LPS izteiktie iebildumi par nepieciešamību precīzi noteikt kārtību, kā paziņojami dokumenti pēc tam, kad fiziskā persona, kura drīkst deaktivizēt oficiālo elektronisko kontu, to būs izdarījusi, kā arī sanāksmes laikā pieteiktais iebildums pret ieceri no 6. panta 1. punkta izslēgt vārdus "bet, ja tāda nav, – no oficiālo elektronisko adrešu informācijas sistēmā piešķirtā identifikatora". Vēršam uzmanību, ka Tieslietu ministrija nav ņēmusi vērā saskaņošanas sanāksmē panākto norunu, ka tiks rīkota atkārtota sanāksme, jo vienojāmie par nepieciešamību konceptuāli grozīt Paziņošanas likumu, tādējādi ļoti būtiski mainot sākotnēji Tieslietu ministrijas izsludināto projektu "Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā". LPS lūdz rīkot atkārtotu klātienē sanāksmi, lai varētu vienoties par labākajām redakcijām, jo konceptuālā vienošanās jau tika panākta iepriekšējā sanāksmē, tomēr detaļas ir jāizrunā klātienē.
2. Par likumprojektu "Grozījumi Paziņošanas likumā" izsakām šādus iebildumus:

[2.1.] Ņemot vērā, ka Paziņošanas likums ir centrālais normatīvais akts, kas regulē dokumentu un informācijas paziņošanu adresātam kopsakarā ar oficiālās elektroniskās adreses koncepciju, un lai izslēgtu normatīvo aktu

savstarpējās pretrunas, Paziņošanas likumā jāietver oficiālās elektroniskās adreses prioritātes noteikumu gadījumos, ja adresātam ir aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts.

Oficiālās elektroniskās adreses likumā fiziskajām personām, kurām oficiālās elektroniskās adreses lietošana nav obligāta, paredzēta iespēja jebkurā brīdī gan aktivizēt, gan deaktivizēt oficiālo elektronisko adresi, līdz ar to nepieciešams likumā ietvert viennozīmīgu regulējumu oficiālās elektroniskās adreses deaktivizēšanas tiesiskajām sekām attiecībā uz dokumentu un informācijas paziņošanu. Tādējādi likums papildināms ar regulējumu, kas nosaka paziņošanas kārtību gadījumā, ja fiziskā persona deaktivizē oficiālās elektroniskās adreses kontu.

Tādējādi likumprojekts jāpapildina, ietverot grozījumus 4. pantā:

Papildināt 4. panta pirmās daļas pirmo teikumu aiz vārdiem “deklarācija norādīto papildu adresi” ar vārdiem “, ja personai nav aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts”.

Papildināt likuma 4. pantu ar 1¹. daļu šādā redakcijā:

“(1¹) Fiziskajai personai, kurai oficiālās elektroniskās adreses lietošana nav obligāta, pēc oficiālās elektroniskās adreses konta deaktivizēšanas visa korespondence paziņojama atbilstoši šā likuma 4. panta pirmās daļas noteikumiem. Ja fiziskā persona pēc oficiālās elektroniskās adreses konta deaktivizēšanas norāda iestādei elektroniskā pasta adresi saziņai, dokumentu paziņo atbilstoši šā likuma 9. panta otrās daļas noteikumiem.”

Izteikt 4. panta otro daļu jaunā redakcijā:

“(2) Juridiskajai personai, kurai ir obligāta oficiālās elektroniskās adreses lietošana, dokumentu paziņo uz oficiālo elektronisko adresi, pārējām juridiskajām personām dokumentu paziņo uz juridisko adresi.”

[2.2.] Dokumenta paziņošana uz oficiālās elektroniskās adreses kontu atbilstoši Oficiālās elektroniskās adreses likuma koncepcijai ir atzīstama par prioritāru. Savukārt dokumenta paziņošana uz elektronisko pastu ir papildu veids dokumentu paziņošanai, ērtākai saziņai. Ņemot vērā, ka juridiski un konceptuāli dokumenta paziņošana uz oficiālo elektronisko adresi un paziņošana uz elektronisko pastu ir dažādi paziņošanas veidi, no juridiskas tehnikas viedokļa nav korekti divus atsevišķus, kaut arī pēc savas tehniskās dabas līdzīgus paziņošanas veidus ietvert vienā panta daļā. Vēl jo vairāk, uz katru no šiem paziņošanas veidiem attiecināmas dažādas tehniskās (sistēmu) prasības.

Tādējādi likumprojekts jāpapildina, ietverot grozījumus 9. pantā:

Papildināt 9. pantu ar 1¹. daļu šādā redakcijā:

“(1¹) Dokumentu paziņo uz oficiālās elektroniskās adreses kontu, ja adresātam ir aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts. Dokuments, kas nosūtīts uz oficiālās elektroniskās adreses kontu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.”

Izteikt otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Dokumentu paziņo ar elektroniskā pasta starpniecību pēc elektroniskās adreses. Šādi dokumentu var paziņot ar elektroniskā pasta starpniecību, neizmantojot drošu elektronisko parakstu, ja adresāts rakstveidā izteicis vēlmi saņemt dokumentu attiecīgajā veidā vai šāda iespēja paredzēta normatīvajā aktā. Dokuments, kas nosūtīts pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.”

[2.3.] Vienlaikus atbilstoši Oficiālās elektroniskās adreses likuma pārejas noteikumu 3. punktam, kas nosaka, ka reģistros reģistrēts tiesību subjekts oficiālās elektroniskās adreses kontu aktivizē no 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 31. decembrim un ka Oficiālās elektroniskās adreses likuma 5. panta pirmo daļu piemēro no 2020. gada 1. janvāra, nepieciešams noteikt, ka grozījumus Paziņošanas likuma 4. panta otrajā daļā piemēro no 2020. gada 1. janvāra.

Papildināt likumu ar pārejas noteikumu šādā redakcijā:

“1. Grozījumus likuma 4. panta otrajā daļā piemēro no 2020. gada 1. janvāra.”

[2.4.] Papildus vēršam uzmanību, ka Oficiālās elektroniskās adreses likuma 2. pantā noteikts, ka likuma mērķis ir droša, efektīva un kvalitatīva elektroniskā saziņa un elektroniska dokumentu aprīte starp valsts iestādēm un privātpersonām. Savukārt Elektronisko dokumentu likuma 3. panta pirmajā daļā noteikts, ka prasība pēc dokumenta rakstveida formas attiecībā uz elektronisko dokumentu ir izpildīta, ja elektroniskajam dokumentam ir elektroniskais paraksts un elektroniskais dokuments atbilst citām normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, savukārt minētā panta otrā daļa paredz, ka elektroniskais dokuments uzskatāms par pašrocīgi parakstītu, ja tam ir drošs elektroniskais paraksts. Elektronisko dokumentu uzskata par pašrocīgi parakstītu arī tajos gadījumos, kad tam ir elektroniskais paraksts un puses par elektroniskā dokumenta parakstīšanu ar elektronisko parakstu ir vienojušās rakstveidā. Šādā gadījumā rakstveida vienošanās noformējama un parakstāma uz papīra vai elektroniski ar drošu elektronisko parakstu.

Ņemot vērā, ka oficiālās elektroniskās adreses konta sistēma ir atzīstama par drošu valsts informācijas sistēmu, kurā notiek elektronisko dokumentu aprīte, attiecībā uz dokumentu paziņošanu vai nosūtīšanu ar oficiālās elektroniskās adreses starpniecību ir jāizvērtē nepieciešamība to parakstīt ar drošu

elektronisko parakstu, vienlaikus veicot grozījumus arī Elektronisko dokumentu likumā, lai kopumā taupītu laiku un neveiktu grozījumus katrā likumā, kāda diemžēl ir bijusi līdzšinējā prakse, piemēram, Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā, likumā “Par nekustamā īpašuma nodokli”, likumā “Par nodokļiem un nodevām” (attiecībā uz dokumentiem, ko iesniedz Elektroniskās deklarēšanas sistēmā). Tāpēc lūdzam pievienot Ministru kabineta protokollēmuma projektu šādā redakcijā:

“Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai līdz _____ iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā grozījumus Elektronisko dokumentu likumā, paredzot, kurās jomās vai dokumentu veidos dokumentam, lai tam būtu juridiskais spēks, nav nepieciešams elektroniskais paraksts, ja tas ir nosūtīts un saņemts oficiālās elektroniskās adreses informācijas sistēmā.”

3. Par likumprojektu “Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā” izsakām šādus iebildumus:

[3.1.] Tā kā jau šobrīd virknei fizisko personu atbilstoši likumam “Par nodokļiem un nodevām” ir obligāts pienākums lietot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu, kā arī ņemot vērā apstākli, ka pašvaldībām procentuāli lielākā korespondence ir tieši ar fiziskajām personām, jo īpaši administrējot nekustamā īpašuma nodokli, bet pašvaldības nevar lietot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu, uzskatām, ka finanšu ieguldījumiem, kas šobrīd tiek tērēti Oficiālās elektroniskās adreses informācijas sistēmas izveidei, ir jānodrošina lielāka atdeve, nosakot, ka personām, kurām ir obligāta Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmas lietošana (tātad minētajām personām jau ir atbilstošas elektroniskās prasmes), obligāti ir jālieto arī oficiālā elektroniskā adrese.

Lūdzam papildināt grozījumus Oficiālās elektroniskās adreses likumā:

Papildināt 5. panta pirmo daļu ar jaunu 4. punktu šādā redakcijā

“4) iedzīvotāju reģistrā reģistrētai fiziskajai personai, kurai ir obligāta valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmas lietošana”.

[3.2.] Tā kā ir virkne nekustamo īpašumu īpašnieku, kas nav reģistrēti ne Iedzīvotāju reģistrā, ne Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros, uzskatām, ka minētajām personām ir jānodrošina vismaz brīvprātīga iespēja lietot Oficiālās elektroniskās adreses sistēmu, tādējādi atvieglojot saziņu starp minētajām personām un valsti un pašvaldību.

Papildināt 5. panta otro daļu ar jaunu 3. un 4. punktu šādā redakcijā:

“3) ārvalstu juridiskā persona, kurai nav jāreģistrējas reģistros un kurai pieder nekustamais īpašums Latvijā;

4) Iedzīvotāju reģistrā neregistrēta fiziskā persona, kurai pieder nekustamais īpašums Latvijā.”

[3.3.] **Aizstāt likuma 7. panta pirmajā daļā skaitļus un vārdus “1. un 3. punktā” ar skaitļiem un vārdiem “1., 2. un 4. punktā”.**

[3.4.] Oficiālo elektronisko adrešu katalogā šobrīd nav paredzēts iestāžu oficiālās elektroniskās adreses attēlot grupētā veidā. Ņemot vērā iestāžu skaitu, uzskatām, ka ir jānodrošina oficiālo elektronisko adrešu attēlošana strukturizētu sarakstu veidā, kad visas vienas pašvaldības iestādes tiek attēlotas vienotā grupā. Tā kā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija informēja LPS, ka katra iestāde varēs izveidot apakšadreses, ir būtiski, lai izveidotās apakšadreses tiktu attēlotas katalogā. Vienlaikus iesakām noteikt, ka strukturēti tiek attēlotas arī valsts institūcijas (piemēram, tiesas vienotā sadaļā).

Izteikt 8. panta otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Oficiālo elektronisko adrešu katalogā iekļauj informāciju par izveidotajām oficiālajām elektroniskajām adresēm, kā arī valsts iestāžu oficiālo elektronisko adrešu informācijas sistēmā izveidotajām papildadresēm (apakšadresēm). Katras pašvaldības un tās iestāžu oficiālās elektroniskās adreses un to papildadreses (apakšadreses) katalogā tiek atspoguļotas atsevišķā vienotā sadaļā, pašvaldības norādītajā struktūrā.”

[3.5.] Papildināt likuma pārejas noteikumus ar jauniem punktiem šādās redakcijās:

“Grozījums par šā likuma 5. panta pirmās daļas papildināšanu ar jaunu 4. punktu stājas spēkā 2020. gada 1. janvārī.”

“Grozījums par šā likuma 5. panta otrās daļas papildināšanu ar jaunu 3. un 4. punktu stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī.”

[3.6.] Iebilstam pret piedāvāto grozījumu likuma 12. pantā un lūdzam pamatot grozījumu nepieciešamību, jo mūsu ieskatā elektroniskās adreses konta izmantošanas prioritāte attiecībā uz tām personām, kurām ir izvēles iespējas aktivizēt oficiālo elektronisko adresi, ir nosakāma Paziņošanas likumā, savukārt tām personām, kurām ir obligāts oficiālās elektroniskās adreses lietojums, dokumentu paziņošana ārpus oficiālās elektroniskās adreses sistēmas ir pieļaujama tikai ārkārtas gadījumos vai īpaši likumos atrunātos gadījumos.

[3.7.] Ņemot vērā, ka nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanā katru gadu nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas paziņojumi ir jāizsūta līdz 15. februārim un minētajā laika periodā katrai pašvaldībai ir jābūt iespējai masveidā saņemt ziņas par tām personām, kurām ir aktivizēta oficiālā elektroniskā adrese, tomēr masveida procesi šobrīd nav paredzēti, lūdzam papildināt Ministru kabineta protokollēmuma projektu ar šādu jaunu punktu:

“Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai:

- 1) nodrošināt pašvaldībām iespēju masveidā un individualizēti saņemt ziņas par fiziskajām personām, kurām ir aktivizēts elektroniskais konts nodrošinot ziņu saņemšanas ātrdarbību arī gadījumos, ja vienlaicīgi 119 pašvaldības nosūta pieprasījumus vairāk nekā par 40 000 personām.
- 2) nodrošināt Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmas darbības nepārtrauktību (īslaicīgi sistēmas pārtraukumi ne vairāk kā 1 h normālā darba laikā) laika periodā no 2. janvāra līdz 15. februārim, nodrošinot sistēmas darbības nepārtrauktību arī automatiskiem datu apmaiņas nakts procesiem.
- 3) nodrošināt, ka sistēmas veiksmīgo izsaukumu skaits ir ne mazāks kā 99,5%.
- 4) nodrošināt visus Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmas lietotājus ar informāciju par plānotajiem informācijas sistēmas darbības pārtraukumiem ne vēlāk kā mēnesi iepriekš, vienlaikus neplānojot darbības pārtraukumus laika periodā no 15. janvāra līdz 15. februārim.”

Vienlaikus lūdzam paredzēt, ka abi minētie likumprojekti ir virzāmi vienotā paketē.

Ģenerālsekretāre

Mudīte Priede

20.09.2017. 16:17

1687

Sanita Šķiltere, padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos
67326633, 26313528, sanita.skiltere@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.